

ZARZĄDZENIE Nr 46/2008
Wójta Gminy Naruszewo
z dnia 15 grudnia 2008 roku

w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia w życie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w Urzędzie Gminy Naruszewo

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.) w zw. z § 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 80, poz. 563), zarządzam co następuje:

§1

1. Zatwierdzam i wprowadzam do użytku „Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” zwaną w dalszej części „Instrukcją” dla budynku Urzędu Gminy w Naruszewie zlokalizowanego w Naruszewie 17A w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.
2. Postanowienia Instrukcji stosuje się odpowiednio do wszystkich pracowników urzędu oraz pracowników firm zewnętrznych, wykonujących pracę na terenie obiektu, jak również do wszystkich innych użytkowników.

§2

Instrukcja podlega okresowej aktualizacji raz na 2 lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

§3

1. Z postanowieniami „Instrukcji” należy zapoznać wszystkich pracowników i użytkowników budynku.
2. Za wykonanie punktu 1 odpowiedzialni są kierownicy wydziałów. Kierownicy wydziałów:
 - 1) mają obowiązek zapoznać pracowników w terminie dwóch tygodni od daty wejścia w życie postanowień instrukcji z jej treścią oraz zapoznać pracowników nowo zatrudnionych przy podjęciu przez nich pracy,
 - 2) odpowiedzialni są za egzekwowanie przestrzegania przez pracowników postanowień instrukcji.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Wójt
mgr inż. Beata Pierścińska

Załącznik nr 1
do Zarządzenia Wójta Gminy
Naruszewo nr 46/2008
z dnia 15 grudnia 2008 roku

**INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA
POŻAROWEGO
W
URZĘDZIE GMINY NARUSZEWO**

I. Cel opracowania

Celem opracowania niniejszej instrukcji jest określenie zasad bezpieczeństwa pożarowego dla **budynku Urzędu Gminy w Naruszewie, powiat płoński, woj. mazowieckie.**

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- ☞ zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- ☞ zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest między innymi:

- ☞ przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- ☞ wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze, zgodne z obowiązującymi zasadami,
- ☞ zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- ☞ przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- ☞ zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- ☞ ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Do zapoznania się z niniejszą INSTRUKCJĄ oraz przestrzegania ustaleń w niej zawartych zobowiązani są wszyscy pracownicy i użytkownicy obiektu.

II. Podstawa opracowania

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego Urzędu Gminy w Naruszewie opracowana została w oparciu o przeprowadzone wizje obiektu, udostępnioną dokumentację i następujące przepisy prawne:

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tj. Dz. U. z 2002 roku Nr 147, poz. 1229, z późniejszymi zmianami).
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tj. Dz. U. z 2006 roku, Nr 156, poz. 1118 z późniejszymi zmianami).
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 80, poz. 563).
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku, w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U Nr 75, poz. 690).
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 października 2005 roku r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych oraz szkoleń strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej i osób wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 215, poz. 1823).
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 121, poz. 1139)

III. Charakterystyka pożarowa obiektu.

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r o ochronie przeciwpożarowej (tj. Dz. U. z 2002 roku Nr 147, poz. 1229, z późniejszymi zmianami) stanowi, że ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.

Zapewnienie właściwej ochrony przeciwpożarowej obiektu lub terenu zgodnie z art. 4 ustawy o ochronie przeciwpożarowej należy do obowiązków jego właściciela, zarządcy lub użytkownika. Cel ten można osiągnąć poprzez:

1. Przestrzeganie wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych podczas projektowania, wykonawstwa i eksploatacji obiektu,
2. Wyposażenie obiektu w sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe, zapewnienie ich właściwego stanu technicznego oraz właściwego do nich dostępu (szczególnie do podręcznego sprzętu gaśniczego i hydrantów),
3. Przygotowanie obiektu do prowadzenia akcji ratowniczej, w tym zapewnienie sprawnych technicznie i dostępnych (szczególnie w porze zimowej) źródeł i miejsc poboru wody do celów gaśniczych,
4. Przestrzeganie wymagań bezpieczeństwa pożarowego związanych z prowadzeniem procesów technologicznych mogących powodować zagrożenie pożarem lub wybuchem. Zadbąć należy szczególnie o sprawność urządzeń zabezpieczających, a każde awarie usuwać przed ponownym uruchomieniem linii technologicznej lub procesu technologicznego,
5. Przestrzeganie zasad eksploatacji instalacji technicznych (elektrycznej, piorunochronnej, gazowej, kominowej i wentylacyjnej), maszyn i urządzeń poprzez zapewnienie ich okresowych przeglądów i konserwacji,
6. Zaznajomienie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi i porządkowymi (z uwzględnieniem obsługi sprzętu przeciwpożarowego i prowadzenia ewakuacji) oraz ustalenie sposobów postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia,
7. Powierzanie czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej osobom posiadającym odpowiednie kwalifikacje,
8. Opracowanie dla obiektów użyteczności publicznej i zbiorowego zamieszkania „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” oraz umieszczenie wymagań przeciwpożarowych dotyczących procesów technologicznych w „Instrukcji technologiczno – ruchowej” (w obiektach magazynowo - produkcyjnych),
9. Zapewnienie osobom przebywającym w obiekcie bezpieczeństwa i odpowiednich warunków ewakuacji, poprzez odpowiednie zabezpieczenie klatek schodowych (ich wydzielenie i oddymianie) oraz przestrzeganie wymagań przepisów w zakresie stopnia palności elementów zastosowanych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji lub w pomieszczeniach, w których może przebywać jednocześnie ponad 50 osób.

Szczegółowe wymagania dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 80, poz. 563).

Stosowanie tych wymagań w praktyce, zarówno w sferze organizacyjnej jak i technicznych środków zabezpieczeń przeciwpożarowych, odbywa się przez określenie zadań dla poszczególnych pracowników. Optymalna organizacja ochrony przeciwpożarowej i sprawne systemy techniczne stanowią gwarancję bezpieczeństwa dla osób przebywających w obiekcie i dobrze przygotowują do akcji ratowniczo-gaśniczej.

Do potencjalnych źródeł powstania pożaru w obiekcie należą:

- stany awaryjne urządzeń elektrycznych i elektronicznych
- zwarcia,
- przeciążenia,
- przepięcia w okresie pracy i eksploatacji.
- brak nadzoru i konserwacji urządzeń elektrycznych,
- zaproszenie ognia przy prowadzeniu prac pożarowo niebezpiecznych.
- zaproszenie ognia przez użytkowników obiektu,
- umyślne podpalenie,
- stosowanie w działalności biurowej, technicznej i administracyjnej materiałów palnych,
- funkcjonowanie w obiekcie instalacji technicznych, w tym zwłaszcza zagrożonych wydzieleniem ciepła w warunkach pracy awaryjnej,
- wykorzystywanie w oprzyrządowaniu stanowisk pracy urządzeń zasilanych energią elektryczną.

Przyczynami rozprzestrzeniania się ewentualnych pożarów na terenie obiektu mogą być:

- nie zauważenie pożaru w początkowym stadium,
- opóźnione zaalarmowanie straży pożarnej o powstałym pożarze,
- brak umiejętności u pracowników opanowania pożaru w zarodku przez właściwe użycie i zastosowanie podręcznego sprzętu i środków gaśniczych,
- nagromadzenie materiałów palnych w miejscu powstania pożaru,
- utrudniony dostęp do miejsca, w którym powstał pożar,

- utrudniony dojazd straży pożarnej.

Charakterystyka ogólna obiektu.

Budynek urzędu jest obiektem wolnostojącym, 2 kondygnacyjnym, częściowo podpiwniczonym, z użytkowym poddaszem. Konstrukcja budynku całkowicie niepalna (ściany murowane z cegły, stropy żelbetowe lub kleina).

Budynek przeznaczony jako typowy obiekt użyteczności publicznej, w którym oprócz pomieszczeń administracyjno-biurowych urzędu znajdują się pomieszczenia policji i biblioteki. Piwnica budynku przeznaczona jest na kotłownię, skład węgla oraz pomieszczenia gospodarcze.

Dane techniczne:

Powierzchnia użytkowa - < 1000 m²

Powierzchnia zabudowy - < 500 m²

Powierzchnia całkowita - < 1000 m²

Wysokość - poniżej 12 – budynek niski (w rozumieniu § 8 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r.).

Lokalizacja.

Obiekt, usytuowany jest na działce w miejscowości Naruszewo w odległości ok. 50 metrów od drogi powiatowej. Do budynku z trzech stron można dojechać drogą utwardzoną.

Należy przestrzegać aby drogi pożarowe zlokalizowane były w odległości minimum 5 m od ściany budynku, a jej szerokość nie była mniejsza niż 3 m.

Drogi te muszą być zawsze przejezdne (nie zastawiane).

Dojazdy pożarowe zapewniają wymagane przepisami parametry tj. :

◆ szerokość	- co najmniej 4 m
◆ nośność utwardzonej jezdni	- 200 kN
◆ nacisk na os samochodu	- 100 kN
◆ odległość od ścian budynku	- 5 – 25 m

Odległości budynku od innych obiektów są zgodne z przepisami i wynoszą ponad 10 m.

W budynku nie występują materiały łatwopalne i wybuchowe.

Pomieszczenia i strefy zagrożone wybuchem nie występują.

Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru.

Zapewnienie właściwego przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego jest jednym z elementów warunkujących stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu. Przez określenie wody niezbędnej do zewnętrznego gaszenia pożaru, należy rozumieć wodę przeznaczoną do gaszenia pożarów bądź do obrony obiektów zagrożonych przerzutem ognia, która może być czerpana przez pompy lub sprzęt straży pożarnej. Właściwe zaopatrzenie wodne zapewnia hydrant zewnętrzny zlokalizowany w odległości około 50 m od budynku.

Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne – instalacja wodociągowa wewnętrzna nie występuje.

Drogi ewakuacyjne.

Z pomieszczeń budynku, w którym mogą przebywać ludzie, należy zapewnić bezpieczne wyjście prowadzące bezpośrednio na przestrzeń otwartą, do innej strefy pożarowej lub na drogi komunikacji ogólnej, zwane drogami ewakuacyjnymi. Drzwi ewakuacyjne z budynku powinny się otwierać na zewnątrz.

Długości dojść ewakuacyjnych zostały zachowane i przy jednym kierunku ewakuacji nie przekraczają 20 m. Poziome drogi ewakuacyjne tj. korytarze posiadają wymaganą przepisami minimalną szerokość tj. 140 cm. To samo dotyczy pionowych dróg ewakuacyjnych, które posiadają szerokość min. 120 cm. i spocznika min 150 cm.

Z poddasza, piętra i parteru budynku ewakuacja prowadzi w jednym kierunku tj. do klatki schodowej i bezpośrednio na zewnątrz drzwiami otwieranymi zgodnie z kierunkiem ewakuacji.

Palne elementy wystroju korytarzy i klatki schodowej nie występują.

Urządzenia i instalacje – zasady utrzymania i konserwacji.

Obiekt wyposażony jest w następujące urządzenia i instalacje:

- instalacja elektroenergetyczna z głównym wyłącznikiem prądu dla całego obiektu.
- instalacja c.o. zasilana z kotłowni opalanej węglem,
- wodno-kanalizacyjna,
- odgromowa,

Instalacje i urządzenia techniczne, będące wyposażeniem obiektu, powinny pod względem bezpieczeństwa pożarowego odpowiadać warunkom technicznym określonym w Polskich Normach oraz przepisach szczególnych. Instalacje i urządzenia techniczne należy użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji.

Stwierdzone uszkodzenia i awarie instalacji wewnętrznych, a szczególnie instalacji gazowej, elektrycznej, oświetlenia awaryjnego powinno być natychmiastowo zgłaszane właścicielowi obiektu.

Eksploatacja instalacji i urządzeń, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania się ognia, jest zabroniona.

Instalacja elektryczna.

Istotny wpływ na bezpieczeństwo pożarowe, podczas eksploatacji budynku wywierają mogą zamontowane w nim instalacje elektroenergetyczne. Ich stan techniczny nie powinien przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania ognia.

Obiekt zasilany jest w energię elektryczną z miejscowej sieci elektrycznej Zakładu Energetycznego.

Instalację elektryczną, należy poddawać okresowym przeglądom i badaniom, co najmniej raz na 5 lat, w zakresie:

- skuteczności zastosowanych środków ochrony przeciwporażeniowej,
- rezystancji izolacji przewodów roboczych,
- dopuszczalnych wartości napięć i obciążeń,
- wartości uzyskiwanego natężenia oświetlenia awaryjnego oraz czasu jego załączenia.

Wszelkie prace w zakresie instalacji mogą być wykonywane tylko przez osoby posiadające wymagane uprawnienia.

Prowadzone konserwacje powinny być rejestrowane w postaci protokołów załączanych do książki obiektu budowlanego.

Instalacja przewodów kominowych.

Zanieczyszczenia z przewodów dymowych i spalinowych w obiektach, w których odbywa się proces spalania paliwa stałego, ciekłego lub gazowego należy usuwać w następujących terminach: od palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym - co najmniej dwa razy w roku. Przewody wentylacyjne należy poddawać przeglądom technicznym raz do roku.

Instalacja odgromowa

Obiekt jest chroniony instalacją odgromową przed skutkami wyładowań atmosferycznych, zgodnie z warunkami technicznymi określonymi w PN – 86/E-05003/01 i 02.

Pełne okresowe badania techniczne instalacji piorunochronnej należy prowadzić co najmniej raz na 5 lat, swoim zakresem powinny one obejmować:

- oględziny części nadziemnej - polegają na sprawdzeniu zwłaszcza materiału przewodów, zabezpieczenia przed korozją, prowadzenia i zamocowania przewodów, wykonania złączy, zwróceniu uwagi na ewentualne uszkodzenia mechaniczne,
- sprawdzenie ciągłości połączeń części nadziemnej - badanie za pomocą omomierza lub mostka do pomiaru rezystancji przyłączonego z jednej strony do zwodów, z drugiej zaś do przewodu uziemiającego lub uziomu,
- pomiar rezystancji uziemienia - wykonywać należy zawsze tą samą metodą mostkową lub techniczną.

Niepełne badania techniczne instalacji piorunochronnej należy prowadzić co najmniej raz w roku w porze wiosennej, najlepiej do końca kwietnia oraz w przypadkach, gdy zachodzi możliwość uszkodzenia instalacji piorunochronnej na przykład po remoncie, zmianie elementów pokrycia dachu lub elewacji, bardzo silnych wiatrach, uderzeniu pioruna itp.

Instalacja spełnia wymagania jej stawiane. Badania te polegają na sprawdzeniu czy instalacja nadaje się do dalszej eksploatacji na podstawie oględzin części nadziemnej - jeżeli wszystkie elementy badania wykazują efekt dodatni.

Jeżeli podczas badań występują wyniki ujemne, instalację należy naprawić i przeprowadzić ponowne próby. Po zakończeniu badań należy sporządzić protokół z badania urządzenia piorunochronnego, który powinien być załączony do książki obiektu budowlanego.

Oświetlenie ewakuacyjne

Oświetlenie ewakuacyjne nie występuje.

Drzwi przeciwpożarowe.

Drzwi przeciwpożarowe nie występują.

Wszystkie urządzenia i instalacje przeciwpożarowe powinny być poddawane czynnościom konserwacyjnym nie rzadziej niż raz do roku lub zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz instrukcjach obsługi.

IV. Rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego

Oznakowanie kierunków ewakuacji, lokalizacji miejsc usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego, urządzeń przeciwpożarowych.

Na podstawie analizy warunków ewakuacji oraz po uwzględnieniu przeznaczenia wystroju wewnątrz pomieszczeń **obiekту** określono koncepcję ewakuacji ludzi z pomieszczeń zgodnie z kierunkami określonymi w planie oznakowania kierunków ewakuacyjnych.

Realizacja koncepcji ewakuacji wymaga wykonania prawidłowego oznakowania kierunków ewakuacji. Oznakowanie ma za zadanie właściwe ukierunkowanie ruchu ludzi. W budynku wykonano oznakowanie w formie tablic ewakuacyjnych podświetlanych zgodnie polską normą. Do oznakowania należy zastosować znaki posiadające aktualne dopuszczenie do stosowania w ochronie przeciwpożarowej lub certyfikat zgodności.

Rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego.

Podręczny sprzęt gaśniczy przeznaczony jest do gaszenia pożarów w zarodku /początkowej fazie ich powstania/. Do podręcznego sprzętu gaśniczego zalicza się wszelkiego rodzaju gaśnice, małe agregaty gaśnicze /do 25 kg środka gaśniczego/, hydronetki oraz koce gaśnicze. Z uwagi na specyfikę obiektu optymalnym środkiem gaśniczym, który należy zastosować w przeważającej jego części jest proszek do gaszenia pożarów klasy ABC.

Przy ustalaniu rodzaju sprzętu gaśniczego należy stosować następujące zasady:

- a) **do gaszenia pożarów grupy A** /w których występuje zjawisko spalania żarowego np.: drewna, papieru, tkanin/ stosuje się gaśnice płynowe lub proszkowe,
- b) **do gaszenia pożarów grupy B** /cieczy palnych i substancji stałych topiących się np.: benzyn, tłuszczów, lakierów/ stosuje się zamiennie gaśnice płynowe, pianowe, śniegowe, proszkowe,

- c) **do gaszenia pożarów grupy C** /gazów palnych np.: propanu, acetylenu, gazu ziemnego/ stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe, śniegowe,
- d) **do gaszenia pożarów grupy D** /metali lekkich np.: magnezu, sodu, potasu, litu/ stosuje się gaśnice proszkowe przeznaczone do tego celu,
- e) **do gaszenia pożarów poszczególnych grup z indeksem E** /urządzeń elektrycznych pod napięciem i innych materiałów znajdujących się w pobliżu tych urządzeń/ stosuje się zamiennie gaśnice śniegowe lub proszkowe.

UWAGA!!! Nie wolno gasić wodą urządzeń i instalacji elektrycznych pod napięciem !
Grozi niebezpieczeństwo porażenia !

Przy rozmieszczaniu sprzętu w obiektach należy stosować następujące zasady:

- a) sprzęt powinien być umieszczany w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, przy wejściach i klatkach schodowych, przy przejściach i korytarzach, przy wyjściach na zewnątrz pomieszczeń,
 - b) w obiektach wielokondygnacyjnych sprzęt należy umieszczać w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli warunki na to pozwalają,
 - c) miejsce usytuowania sprzętu powinno być właściwie oznakowane.
 - d) do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m,
 - e) sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła /piece, grzejniki, itp./,
 - f) odległość dojścia do sprzętu nie powinna być większa niż 30 m.
- podręczny sprzęt gaśniczy należy okresowo poddawać kontroli i konserwacji w celu utrzymania go w ciągłej sprawności technicznej. Czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane nie rzadziej niż raz w roku, a zakres ich powinien być zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta. Przeglądy i czynności konserwacyjne mogą wykonywać wyłącznie osoby posiadające wymagane kwalifikacje (data badania i badania następnego umieszczona na sprzęcie, zabezpieczenie plombą).
 - sprzętu nie należy przenosić w inne nie oznaczone miejsce.
 - w przypadku użycia sprzętu należy niezwłocznie zastąpić go innym, sprawnym zawierającym środek gaśniczy, zgodny z wykorzystanym i umieścić w tym samym oznakowanym miejscu.
 - sprzętu gaśniczego nie wolno zastawiać innymi przedmiotami.

- sprzęt przeciwpożarowy będący na wyposażeniu obiektu może być użyty tylko do celów gaśniczych w razie powstania pożaru w jego pomieszczeniach lub na terenie bezpośrednio przyległym.

UWAGA!!! Wszyscy pracownicy powinni znać rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i wykazywać się znajomością jego użycia.

!!! Instrukcja obsługi jest umieszczona na sprzęcie (należy się z nią zapoznać podczas szkolenia i zaznajamiania z niniejszą Instrukcją bezpieczeństwa). Na gaśnicach zawsze jest oznakowanie literowe wskazujące na grupy pożarów, do których mogą być stosowane.

Obsługa urządzeń przeciwpożarowych i podręcznego sprzętu gaśniczego.

Koc gaśniczy. Koce gaśnicze stosowane są do gaszenia pożarów w zarodku, a zwłaszcza płynów łatwopalnych w małych naczyniach, urządzeń elektrycznych (np. telewizor), związków chemicznych, których nie da się ugasić wodą, oraz do gaszenia małych zwartych przedmiotów stałych i odzieży na żywych ludziach. Poza tym koce gaśnicze mogą być stosowane jako osłony (np. podczas prowadzenia prac pożarowe niebezpiecznych). Koc produkuje się obecnie z tkaniny szklanej. Koc jest zaopatrzony w dwa ucha wszyte w sąsiednie rogi, służące do uchwytu i rozwinięcia oraz mają wszyte w obrzeża ciężarki. Działanie gaśnicze koca polega na przykryciu ognia kocem w sposób odcinający dopływ świeżego powietrza.

Gaśnica proszkowa. Gaśnice i agregaty proszkowe cechuje wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się przede wszystkim na ich działaniu inhibitującym (przerywającym) proces palenia, będącym reakcją chemiczną. Proszki grupy ABC przeznaczone są do gaszenia pożarów materiałów stałych, cieczy i gazów palnych oraz urządzeń elektrycznych pod napięciem. Gaśnice i agregaty stosuje się przede wszystkim tam, gdzie zachodzi obawa uszkodzenia materiałów i urządzeń szczególnie cennych, które przy stosowaniu innych środków gaśniczych, a zwłaszcza wody i piany mogą ulec zniszczeniu. Gaśnica ma postać cylindrycznego zbiornika zaopatrzonego w dźwignię uruchamiającą zawór. Środek gaśniczy (proszek) wyrzucany jest przez dyszę (występują też gaśnice posiadające wężyk zakończony prądowniczką, co ułatwia manewrowanie prądem gaśniczym proszku) przy pomocy

sprężonego w butli gazu obojętnego - azot lub dwutlenek węgla. Gaśnice mogą zawierać od 1 do 12 kg. proszku.

Sposób użycia gaśnicy proszkowej: wyciągnąć zawleczkę, nacisnąć dźwignię zaworu, skierować strumień środka gaśniczego do ogniska pożaru.

Gaśnica śniegowa. Gaśnice i agregaty śniegowe przeznaczone są do gaszenia w zarodku pożarów cieczy palnych, gazów (np. metan, propan, acetylen) oraz pożarów instalacji i urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem. Działanie gaśnicze dwutlenku węgla polega na silnym oziębieniu palących się materiałów oraz zmniejszenie stopnia nasycenia mieszaniny palnej tlenem. Mają postać wysokociśnieniowej butli pomalowanej na kolor czerwony zaopatrzoną w dyszę wylotową, połączoną z gaśnicą wysokociśnieniowym elastycznym węzłem, zaś w gaśnicach mniejszych sztywnym końcem obrotowym. W górnej części mieści się zawór zbijakowy z płytką bezpiecznikową, służącą do uruchomienia gaśnicy. Obecnie stosuje się gaśnice śniegowe o zawartości od 1,5 do 5 kg. CO₂. Wewnątrz znajduje się skroplony dwutlenek węgla, który w czasie uruchomienia gaśnicy pod ciśnieniem własnym wydostaje się na zewnątrz i oziębia się do temperatury ok. - 80°C. Należy chronić gaśnicę przed działaniem temperatury powyżej 30° C (następuje wtedy „samorozładowanie”).

Sposób uruchomienia: uruchomienie następuje przez naciśnięcie zaworu butli i skierowaniu dyszy do ogniska pożaru. Jest również stosowany stary rodzaj gaśnicy śniegowej, którą wyposażono w zawór pokrętny o zawartości środka gaśniczego 6 kg. i o barwie srebrnej.

UWAGA !!! Gaśnicami śniegowymi nie wolno gasić palącej się na człowieku odzieży !!!

Podręczny sprzęt gaśniczy w obiekcie ustawiony jest w miejscach oznakowanych wg PN.

Każda gaśnica powinna posiadać normową nalepkę z informacją o zastosowanym środku gaśniczym, producencie lub konserwatorze, numerze atestu według którego została wyprodukowana, roku produkcji, sposobie użycia, okresie gwarancji oraz ewentualnym terminie następnego badania.

V. Wskazania w zakresie bezpieczeństwa pożarowego dla użytkowników obiektu i zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru.

Potencjalne przyczyny powstania pożaru.

Uwzględniając normalne warunki użytkowania obiektu, do potencjalnych przyczyn powstania pożaru zaliczyć należy:

- ☞ instalacje lub urządzenia elektryczne w przypadku ich uszkodzenia lub nieprawidłowej eksploatacji,
- ☞ instalacje lub urządzenia gazowe w przypadku ich uszkodzenia lub nieprawidłowej eksploatacji,
- ☞ nieostrożność w stosowaniu otwartego ognia lub przy paleniu tytoniu, szczególnie w pomieszczeniach objętych zakazem palenia,
- ☞ złe zabezpieczenie i nieostrożność w trakcie prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych, szczególnie prac spawalniczych,
- ☞ umyślne podpalenie.

Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru.

Na terenie obiektu obowiązują wszelkie przepisy i zarządzenia ppoż. odnoszące się do tego typu obiektów. Znajomość i przestrzeganie tych przepisów jest obowiązkiem zatrudnionych pracowników. Szczególną uwagę należy zwrócić na przestrzeganie zasad ochrony przeciwpożarowej na zajmowanym stanowisku pracy.

W obiekcie oraz na terenach przyległych (w granicach działki), zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenienie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji.

Zabronione jest :

- ☞ wykonywanie prac pożarowo niebezpiecznych bez zachowania odpowiednich zabezpieczeń i uzgodnień.
- ☞ składowanie wszelkich materiałów na drogach ewakuacyjnych.
- ☞ przechowywanie w pomieszczeniach substancji palnych oraz mogących stworzyć zagrożenie i nie związanych z technologią wykonywanych czynności.
- ☞ eksploataowanie urządzeń uszkodzonych lub niezgodnie z instrukcją producenta.

- ☞ wykorzystywanie sprzętu ppoż. do celów nie związanych z ochroną przeciwpożarową.
- ☞ używanie otwartego ognia i palenia tytoniu w strefach zagrożonych pożarem lub wybuchem.
- ☞ garażowanie pojazdów silnikowych w obiektach i pomieszczeniach nie przeznaczonych do tego celu, jeżeli nie opróżniono zbiorników paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu.
- ☞ rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektów lub placów składowych.
- ☞ wysypywanie gorącego popiołu i żużla lub spalanie śmieci i odpadków w miejscu umożliwiającym zapalenie się sąsiednich obiektów lub materiałów palnych.
- ☞ przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - urządzeń i instalacji, których powierzchnia zewnętrzna może nagrzewać się do temperatury powyżej 100 °C,
 - linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji odgromowej. Użytkowanie elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta.
- ☞ stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki.
- ☞ instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak: wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem.
- ☞ zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie.
- ☞ uniemożliwianie lub ograniczenie dostępu do:
 - urządzeń przeciwpożarowych,
 - urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego,
 - wyjść ewakuacyjnych,
 - wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz zaworów gazowych.
- ☞ przy składowaniu materiałów:
 - przekraczanie strefy pożarowej dopuszczalnej dla danego obiektu, przekraczanie dopuszczalnych wysokości składowania,

- nie zachowanie dostępu na wypadek działania ratowniczego, to jest co najmniej 2 metry wokół obiektu od ścian zewnętrznych osłonowych,
 - naruszanie wymaganej potrzebami ochrony przeciwpożarowej minimalnej odległości od obiektów sąsiadujących.
- ☞ przy używaniu lub przechowywaniu materiałów:
- wykonywanie czynności związanych z wytwarzaniem, przetwarzaniem, obróbką, transportem, lub składowaniem materiałów nie zgodnie z warunkami ochrony ppoż. określonymi w instrukcji technologicznej lub wskazaniach ich producenta,
 - przechowywanie na stanowisku pracy materiałów w ilości przekraczającej dobowe zapotrzebowanie,
 - przechowywanie materiałów umożliwiających powstanie pożaru lub wybuchu,
 - zabronione jest przechowywanie cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 55° C w ilości która powodowałaby wzrost występującego obciążenia ogniowego strefy pożarowej powyżej wartości 1.000 MJ/m², dopuszcza się składowanie większych ilości tego typu cieczy wyłącznie w pomieszczeniach stanowiących odrębną strefę pożarową, spełniających wymagania jak dla obiektów magazynowych,
 - ciecze o temperaturze zapłonu poniżej 55° C należy przechowywać wyłącznie w opakowaniach handlowych lub w pojemnikach wykonanych z materiałów co najmniej trudno zapalnych, odprowadzających ładunki elektryczności statycznej, wyposażonych w szczelne zamknięcia, pojemniki powinny być zabezpieczone przed stłuczeniem, zabronione jest przy tym ich przelewanie, przetłaczanie lub używanie.
- ☞ eksploatacja instalacji i urządzeń, których stan techniczny może przyczynić się do wybuchu powstania pożaru.

Przeciwdziałanie zagrożeniu pożarowemu polegać powinno również na eliminowaniu jego potencjalnych źródeł. Oznacza to między innymi konieczność przestrzegania następujących zasad:

- ☞ użytkowanie budynku i poszczególnych pomieszczeń powinno być realizowane w sposób zgodny z założeniami projektowymi; wszelkie zmiany w tym zakresie mogą być dokonywane jedynie po dostosowaniu pomieszczeń do nowych funkcji i przeznaczenia, w tym również do wymagań ochrony przeciwpożarowej,
- ☞ instalacje elektryczne, zarówno oświetleniowe, jak i służące do zasilania urządzeń, należy utrzymywać w stanie pełnej sprawności technicznej (szczególną uwagę należy zwracać na

- stan połączeń instalacyjnych wewnątrz puszek rozgałęźnych, gniazd wtyczkowych i wszelkiego rodzaju wyłączników), zmiany i poprawki w instalacjach elektroenergetycznych mogą być dokonywane tylko przez uprawnionych instalatorów,
- ☞ instalacje elektryczne powinny się eksploatować z uwzględnieniem dopuszczalnych obciążeń, wynikających z zastosowanych przekrojów przewodów i użytych zabezpieczeń,
 - ☞ wewnętrzne instalacje należy poddawać okresowym przeglądom i kontrolom zgodnie postanowieniami niniejszej Instrukcji, oraz wymogami przepisów szczegółowych,
 - ☞ zabrania się ustawiania jakichkolwiek materiałów w linii zamykania się przesuwnych bram przeciwpożarowych,
 - ☞ oznakowanie związane z zabezpieczeniem przeciwpożarowym, oświetlenie dróg ewakuacyjnych, drzwi przeciwpożarowe i ewakuacyjne nie mogą być zasłonięte, nawet tymczasowo, przez towar, flagi reklamowe, plakaty, itd.,
 - ☞ zabronione jest użytkowanie przenośnych ogrzewaczy wewnętrznych z odkrytą spiralą grzewczą (dopuszczalne są jedynie ogrzewacze typu zamkniętego np. olejowe),
 - ☞ zabrania się użytkowania grzałek elektrycznych (dopuszczalne są ogrzewacze z zabezpieczeniem termo bimetalowym np. ceramiczne ustawione na niepalnym podłożu),
 - ☞ w obiekcie obowiązuje zakaz przechowywania palnych gazów, zabrania się również stosowania urządzeń zasilanych gazem płynnym.

Zasady zapobiegania możliwości powstania innego miejscowego zagrożenia.

Przeciwdziałanie miejscowym zagrożeniom polegać winno głównie na eliminowaniu źródeł zagrożenia związanych z urządzeniami ciśnieniowymi i substancjami szkodliwymi dla zdrowia i życia ludzi.

Oznacza to między innymi konieczność przestrzegania następujących zasad:

- ☞ dokonywanie okresowych przeglądów urządzeń ciśnieniowych podlegających dozorowi ze strony Urzędu Dozoru Technicznego np. zbiorniki instalacji chłodniczej,
- ☞ wykonywanie wszelkich czynności związanych z używaniem materiałów niebezpiecznych zgodnie z zasadami BHP oraz przy sprawnej wentylacji,
- ☞ przechowywanie substancji szkodliwych w miejscach wydzielonych.

VI. Odpowiedzialność karna i służbowa.

Za nieprzestrzeganie zasad i przepisów w zakresie ochrony przeciwpożarowej, każdy pracownik bez względu na zajmowane stanowisko służbowe jest odpowiedzialny osobiście.

Niezależnie od odpowiedzialności karnej (rodzaj wykroczeń określono poniżej) za czyny godzące w ochronę przeciwpożarową istnieje odpowiedzialność służbowa wynikająca z postanowień Kodeksu Pracy oraz odpowiedzialność cywilna przewidująca naprawienie wyrządzonej szkody.

Odpowiedzialność służbowa wynika z postanowień prawa pracy według których w razie ciężkiego naruszenia przez pracownika podstawowych obowiązków pracowniczych szkoły może rozwiązać bez wypowiedzenia umowę o pracę z winy pracownika, ukarać upomnieniem lub naganą.

Sanckje karne związane z ochroną przeciwpożarową określają akty prawne tj. Kodeks Karny i Kodeks Wykroczeń.

VII. Wytyczne prowadzenia ewakuacji osób i mienia.

1. Ewakuację z obiektu podjąć po ocenie przez kierującego akcją ratowniczą (zarządzającego obiektem), czy rzeczywiście istnieje taka potrzeba.
2. Podstawowym obowiązkiem wszystkich osób przebywających w budynku w przypadku powstania zagrożenia, jest współpraca oraz bezwzględne podporządkowanie się poleceniom kierującego akcją ratowniczą, który do czasu przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej musi zorganizować ewakuację ludzi i mienia.
3. Osoby nie biorące udziału w akcji ratowniczej powinny ewakuować się najkrótszą oznakowaną drogą ewakuacyjną poza strefę objętą pożarem lub na zewnątrz budynku.
4. Wszyscy uczestniczący w ewakuacji, a w szczególności organizujący działania ewakuacyjne powinni pamiętać że :
 - w pierwszej kolejności ratuje się zagrożone życie ludzkie – ewakuację rozpoczyna się od tych pomieszczeń (lub stref), w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz z tych pomieszczeń (lub stref), z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może być odcięte przez pożar, zadymienie lub inne zagrożenie,
 - należy wyłączyć dopływ prądu do pomieszczeń i stref objętych pożarem,

- należy usuwać z zasięgu ognia wszelkie materiały palne, cenne urządzenia, walory itp.,
- należy przeciwdziałać panice wśród ludzi przebywających w budynku, wzywając do zachowania spokoju, informując o drogach ewakuacji oraz roztaczać opiekę nad potrzebującymi pomocy,
- w przypadku odcięcia dróg ruchu dla pojedynczych osób lub grupy ludzi, należy niezwłocznie dostępnymi środkami, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy powiadomić kierującego akcją ratowniczą,
- osoby odcięte od dróg wyjścia, a znajdujące się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła zagrożenia i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków, ewakuować z zewnątrz przy pomocy sprzętu przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej,
- wchodząc do pomieszczeń lub stref silnie zadymionych, przyjmować pozycję pochyloną (jak najbliższej podłogi) oraz zabezpieczać drogi oddechowe prostymi środkami (np. zmoczonym w wodzie materiałem),
- podczas przechodzenia przez silnie zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji co do kierunku ruchu,
- nie należy otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi do pomieszczeń, które mogą być objęte pożarem, ponieważ nagły dopływ powietrza sprzyja gwałtownemu rozprzestrzenianiu się ognia – otwierając drzwi do takich pomieszczeń należy chować się za ich ościeżnicę,
- nie można dopuszczać do blokowania w pozycji otwartej drzwi wyposażonych w samozamykacze,
- po zakończeniu ewakuacji osób należy sprawdzić, czy wszyscy opuścili poszczególne pomieszczenia – przy niezgodności stanu osobowego i podejrzenia, że ktoś pozostał w zagrożonej strefie, należy natychmiast fakt ten zgłosić jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń w budynku.

Wójt
mgr inż. Beata Pierścińska

Załącznik nr 1

.....

imię i nazwisko

.....

stanowisko

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że zapoznałem/łam się z postanowieniami zawartymi w Instrukcji dla **budynku Urzędu Gminy w Naruszewie** i zobowiązuję się je przestrzegać.

.....

podpis pracownika

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU

Budynek Urzędu Gminy Naruszewo.

I. ALARMOWANIE.

1. Pracownik, który zauważył lub uzyskał informację o pożarze, obowiązany jest poinformować osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru narażone na jego skutki.
2. Właściciel lub upoważniona osoba po uzyskaniu informacji o pożarze obowiązany jest powiadomić :
 - a. Państwową Straż Pożarną – tel. 998
 - b. kierownictwo firmy oraz w razie potrzeby służby techniczne według wykazu telefonów alarmowych,
3. Po uzyskaniu połączenia ze Strażą Pożarną należy wyraźnie podać :
 - a. gdzie się pali – dokładny adres obiektu,
 - b. co się pali – np. materiały biurowe, środki czystości, osprzęt elektryczny itp.,
 - c. czy istnieje zagrożenie życia ludzi, czy w rejonie pożaru lub bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały łatwo zapalne lub wybuchowe itp.,
 - d. numer telefonu, z którego się mówi oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA ! Po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego telefonistę odłożyć słuchawkę i odczekać przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.
4. W razie potrzeby (wypadek lub awaria) Administrator jest obowiązany zaalarmować :
 - a. Pogotowie Ratunkowe - tel. 999
 - b. Policję - tel. 997
 - c. Pogotowie Gazowe - tel. 992
 - d. Pogotowie Energetyczne - tel. 991
 - e. Numer alarmowy - tel. 112

II. AKCJA RATOWNICZO – GAŚNICZA.

1. Po zauważeniu pożaru pracownicy obowiązani są przystąpić do akcji ratowniczo – gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego.
2. Do czasu przybycia Straży Pożarnej kierownictwo nad akcją sprawuje zarządzający lub osoba go zastępująca odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia w obiekcie.
3. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo – gaśniczej powinna :
 - a. w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu,
 - b. wyłączyć dopływ prądu elektrycznego (nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem),
 - c. usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji, itp.

III. ZABEZPIECZENIE POGORZELISKA.

Zarządzający (lub osoba go zastępująca) jest odpowiedzialny za :

- a. zabezpieczenie miejsca pożaru i wystawienie posterunku pogorzelskiego złożonego z pracowników ochrony w celu zapobieżenia powstania pożaru wtórnego,
- b. przystąpienie do uporządkowania pogorzelska po zakończeniu działalności komisji zwołanej dla ustalenia okoliczności i przyczyny powstania i rozprzestrzeniania się pożaru.

SPIS TREŚCI

I. Cel opracowania	1
II. Podstawa opracowania	2
III. Charakterystyka pożarowa obiektu	2
IV. Rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego	9
V. Wskazania w zakresie bezpieczeństwa pożarowego dla użytkowników obiektu i zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru.....	13
VI. Odpowiedzialność karna i służbowa	17
VII Wytyczne prowadzenia ewakuacji osób i mienia.....	17
Załącznik nr 1 – oświadczenie pracownika	19
Załącznik nr 2 – Instrukcja postępowania na wypadek pożaru	20